

AANPAK RIOLERING VER BENEDEN DE MAAT

Zware kritiek van Rekenkamer op rioolbeleid Nijmegen

De onafhankelijke Gemeentelijke Rekenkamer van Nijmegen heeft eind vorig jaar het beleid en de besluitvorming van het stadsbestuur ten aanzien van de riolering zwaar bekritiseert. Het rioolbeleid wordt niet planmatig aangepakt en besluitvorming blijft achterwege. Daardoor wordt het riool niet structureel beheerd en onderhouden, maar vindt vooral calamiteitenbeheer plaats. Dit brengt aanzienlijke (en niet noodzakelijke) kosten met zich mee én levert risico's op. De Rekenkamer is ervan overtuigd dat het om aanzienlijke risico's gaat.

In 1994 stelde het Nijmeegse stadsbestuur het eerste gemeentelijke rioleringsplan op. Dit plan met een looptijd van tien jaar is inmiddels ingehaald door andere ontwikkelingen en plannen op watergebied in Nijmegen, zoals het Waterplan uit 2001. In dat plan wordt bijvoorbeeld gesproken over het afkoppelen van regenwater, waardoor een aantal randvoorzieningen uit het rioleringsplan niet meer nodig zijn. Dit vormde, samen met geluiden uit de gemeenteraad dat die geen zicht had op de uitvoering van het rioolbeleid, voldoende aanleiding voor de Rekenkamer een onderzoek uit te voeren. De Gemeentelijke Rekenkamer is een tamelijk nieuw fenomeen. Hij neemt een onafhankelijke positie binnen de gemeente in. De leden ervan zitten wel in de gemeenteraad, maar de voorzitter is extern.

Achterstand

De Rekenkamer wierp de volgende vragen op: in hoeverre zijn de gestelde doelen vergeleken met de planning gehaald? In hoeverre zijn de voorgenoemde maatregelen gerealiseerd vergeleken met de planning? Wat zijn de beschikbare middelen voor de uitvoering? En hoe zijn deze middelen benut?

Volgens de Rekenkamer zijn deze vragen niet eenvoudig te beantwoorden. Of de doelen gerealiseerd zijn kan de Kamer niet aangeven, omdat teveel informatie ontbreekt. "Metingen naar het feitelijk functioneren van het stelsel worden niet uitgevoerd en in het verwerken van de meetgegevens van de onderzoeken naar de kwaliteit van de riolering is een grote achterstand ontstaan", zo staat in het rapport. De Kamer concludeert verder dat een achterstand bestaat in het uit-

voeren van de maatregelen. Voor milieu-maatregelen is deze achterstand relatief beperkt, maar voor de vervanging en het beheer is de achterstand niet te bepalen. Doordat in het rioleringsplan gewerkt wordt met gemiddelde benodigde bedragen per jaar, samen met het feit dat de uit te voeren maatregelen nooit geconcretiseerd zijn, is voor de Kamer niet na te gaan hoe groot de achterstand is.

Tenslotte blijkt uit het onderzoek dat de beschikbare middelen, behalve in 2001, in de hele planperiode lager lagen dan in het rioleringsplan nodig werd geacht. Daardoor is het budget een groot aantal jaren overschreden.

Tijdens het onderzoek is het de Rekenkamer opgevallen dat een heleboel zaken anders liepen dan vastgelegd was in het gemeentelijk rioleringsplan, met name op het gebied van personeel en financiën. Over deze verschillen is nauwelijks iets terug te vinden in rapporten, en de gemeenteraad heeft hierover ook nooit vragen gesteld. Hieruit concludeert de Kamer dat niet planmatig gewerkt wordt en dat besluitvorming impliciet plaatsvindt.

Gevolgen

Aan de hand van het onderzoek levert de Kamer nu felle kritiek op de gemeenteraad. Die heeft geen inhoud gegeven aan haar controlerende taak, terwijl er genoeg signalen waren dat de uitvoering van het rioolbeleid niet liep zoals gepland. Als gevolg hiervan is een achterstand ontstaan bij het beheer en onderhoud van het stelsel, wat aanzienlijke (financiële) risico's oplevert.

Foto: Hans Dijkstra.

De Rekenkamer doet een aantal aanbevelingen. Bij het opstellen en uitvoeren van het nieuwe rioleringsplan zal wel planmatig gewerkt moeten worden, het rioolstelsel moet zorgvuldig gemeten en bemonsterd worden en tenslotte moeten voldoende financiën voorhanden zijn om het beleid daadwerkelijk structureel uit te voeren.

Reactie

In een reactie geeft het College van Burgemeester en Wethouders aan het eens te zijn met de conclusies uit het rapport. Daarom wordt verbetering in de toekomst beloofd. De eerste resultaten moeten terug te vinden zijn in de begroting 2003-2006. Nijmegen zal bovendien meedoen aan de benchmark rioleringszorg van de Stichting RIONED. De eerste resultaten van deze 'bedrijfsvergelijking' komen medio dit jaar beschikbaar en kunnen meegenomen worden bij de evaluatie van het eerste Nijmeegse gemeentelijke rioleringsplan. ◀